

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 20-21 lutego 2015 r. na kierunku „geodezja i kartografia” prowadzonym w obszarze nauk technicznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym oraz drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanym w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej z siedzibą w Rzeszowie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący:

- dr hab. inż. Janusz Uriasz – członek PKA,

członkowie:

- prof. dr hab. inż. Andrzej Felski – ekspert PKA,
- prof. dr hab. inż. Zbigniew Piasek – ekspert PKA,
- mgr Wioletta Marszelewska – ekspert PKA ds. formalno-prawnych,
- Milena Tarasiuk – ekspert PKA ds. studenckich, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP.

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia” prowadzonym na Wydziale Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, studentami ocenianego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

1) Strategia rozwoju Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Nr 4/2011 Senatu z dnia 19 września 2011 r. w sprawie ustalenia Strategii Rozwoju Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie. Załącznik do uchwały: „Strategia rozwoju Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej do roku 2020” określa też misję i wizję Uczelni. Natomiast na Wydziale Przedsiębiorczości strategia rozwoju Wydziału została przyjęta uchwałą Rady Wydziału Nr 12/2012 z dnia 19 września 2011 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwoju Wydziału Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej z siedzibą w Rzeszowie do roku 2016. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po podjęciu uchwały przez Senat w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz po skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej Nr DSW-3-0145-780/Eko/2001 z dnia 30 sierpnia 2001 r. Uczelnia od roku akademickiego 2001/2002 prowadziła kształcenie w specjalności gospodarka ziemią i geodezja rolna. Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu Nr DSW-3-4003-706/JP/03 z dnia 10 lipca 2003 r. specjalność gospodarka ziemią i geodezja rolna została przyporządkowana do kierunku „geodezja i kartografia”. Na mocy tej decyzji Uczelnia uzyskała uprawnienie do prowadzenia kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia” w specjalności gospodarka ziemią i geodezja rolna. Jednocześnie, na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, która weszła w życie z dniem 1 września 2005 r., uczelnie prowadzą kształcenie na kierunkach studiów. W przedstawionej sytuacji od dnia 1 września 2005 r. Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku „geodezja i kartografia”.

Uprawnienie do prowadzenia studiów drugiego stopnia na wizytowanym kierunku Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie otrzymał decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nr MNISW-DNS-WUN-6022-177729-1/11 z dnia 29 lipca 2011 r.

Wydział opracował własną strategię rozwoju w roku 2011. Strategia obowiązuje do 2016 roku. Strategia Wydziału jest spójna z misją Uczelni, dotyczy jednak bardzo krótkiej perspektywy czasowej i dobiega już końca. Przedstawiony dokument wymaga refleksji, gdyż zawiera błędy i stąd jest fasadowy. Wynika to między innymi z wielkości Uczelni, która jest jednostką małą - jednowydziałową, w której nie ma uzasadnionej potrzeby generowania dokumentów formujących koncepcję kształcenia i rozwój na poziomie Uczelni i Wydziału. Wydział nie przedstawił planów dalszej wizji dot. swojej strategii działania.

Jednostka przyjęła koncepcję kształcenia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym oraz studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Stara się połączyć stronę praktyczną (np. doświadczenie zdobyte poza Uczelnią) z prowadzeniem badań i ujmowaniem ich wyników w dydaktyce. Ten ambitny plan nie jest w pełni realizowany. Charakter profilu

---

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

praktycznego jest słabo widoczny. Przejawia się to małym wymiarem praktyki zawodowej (nieznacznie przekraczającym wymagania dla profilu ogólnoakademickiego), marginalnym zaangażowaniem w koncepcję kształcenia osób posiadających duże doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (np. w minimum kadrowym pierwszego stopnia). Koncepcja kształcenia jest innowacyjna, Uczelnia ma możliwość bardzo szybkiego jej zmieniania i kształtowania. Jednostka wprowadziła do koncepcji kształcenia techniki kształcenia na odległość. To dobry kierunek rozwoju, jednakże wymaga dużego udoskonalenia i refleksji, tak aby technika ta była rzeczywistym wzmocnieniem koncepcji kształcenia, a nie fasadową nowinką. Koncepcję kształcenia ulokowano „domyślnie” w obszarze nauk technicznych, dyscyplinie „geodezja i kartografia”. Nie potwierdza jednakże tego formalna dokumentacja.

2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w kształtowaniu koncepcji kształcenia. Są to władze uczelni, kadra, studenci, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Studenci uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia”. Wprowadzone programy kształcenia na wizytowanym kierunku były konsultowane z Samorządem Studenckim. Studenci mogą zgłaszać władzom Wydziału propozycje zmian w programach studiów. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji studenci korzystali z takich możliwości. Ponadto przedstawiciele studentów uczestniczą w pracach Senatu Uczelni, Rady Wydziału Przedsiębiorczości. Studenci uczestniczyli w posiedzeniach organów kolegialnych, podczas których dyskusji poddawane były programy kształcenia dla kierunku „geodezja i kartografia”.

Kadra kierunku uczestniczy w doskonaleniu koncepcji kształcenia. Nauczyciele stanowiący minimum kadrowe opiniują programy, treści programowe, uzyskiwane efekty kształcenia. Zespół oceniający PKA zwraca uwagę, aby kwerendy wśród pracowników były prowadzone we właściwych momentach realizacji koncepcji kształcenia, najlepiej pod koniec roku akademickiego, tak aby ewentualne zmiany mogły zostać wdrożone od początku kolejnego roku akademickiego. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że takie opinie zbierane są w trakcie zimowego semestru.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są członkami rady programowej. Opiniują programy, organizują staże, szkolenia, organizują konkursy. Ta grupa interesariuszy ma realny wpływ na koncepcję kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej opracował koncepcję kształcenia. Koncepcja wymaga formalnych zmian w zakresie wymaganego prawem ulokowania jej w dyscyplinach naukowych. Koncepcja kształcenia na pierwszym stopniu wymaga lepszego dostosowania jej do praktycznego profilu studiów.
2. Koncepcja kształcenia przyjęta dla kierunku „geodezja i kartografia” przez Wydział Przedsiębiorczości powstała przy współudziale interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Proces doskonalenia koncepcji kształcenia powinien być prowadzony w

czasie umożliwiającym szybkie wprowadzanie zmian do niej od początku nowego cyklu kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Efekty kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia” dla cyklu kształcenia rozpoczętego od roku akademickiego 2012/2013 zostały określone przez Senat Wyższej Szkoły Inżyneryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie uchwałą nr 5/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunku geodezja i kartografia na poziomie studiów pierwszego stopnia. Uchwałą Senatu Nr 6/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r. zostały zatwierdzone efekty kształcenia dla kierunku geodezja i kartografia na poziomie studiów drugiego stopnia. Zmiany efektów kształcenia zostały dokonane uchwałami Senatu: Nr 7/2013 z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zmian efektów kształcenia dla kierunku geodezja i kartografia na poziomie studiów pierwszego stopnia oraz Uchwałą Senatu Nr 8/2013 z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zmian efektów kształcenia dla kierunku geodezja i kartografia na poziomie studiów drugiego stopnia.

Obudowę prawną i organizacyjną w zakresie działań przyjętych w Wyższej Szkole Inżyneryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie odnośnie budowania programów kształcenia należy zatem uznać za prawidłową. Przyjęto właściwe procedury weryfikacji i walidacji oraz metody oceny efektów kształcenia i ich wdrażania. Przyjęto praktyczny profil kształcenia.

Wizytowany kierunek został przyporządkowany domyślnie do obszaru i dziedziny nauk technicznych oraz dyscypliny „geodezja i kartografia” (brak uchwał jednoznacznie tak definiujących kierunek). Zakładane efekty kształcenia odnoszą się do profilu praktycznego i są ogólnie zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku. W procesie ich kształtowania uczestniczyli liczni przedstawiciele pracodawców, co dowodzi uwzględnienia oczekiwań rynku pracy lub wymagań organizacji zawodowych i umożliwia uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu tak w świetle oczekiwań pracodawców jak i organizacji zawodowych.

Tabela, w której wyspecyfikowano kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I stopnia definiuje 28 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 17 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Dla studiów II stopnia tabela efektów definiuje 15 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 18 efektów w zakresie umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Nie określono odrębnie specjalnościowych efektów kształcenia. W dokumentacji nie zawarto odniesień do efektów obszarowych, jakkolwiek odniesienia takie znajdują się w poszczególnych sylabusach. Powoduje to utrudnienie przy weryfikacji stopnia, w jakim uczelnia odniosła się do efektów obszarowych Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, Dziennik Ustaw Nr 253 Poz. 1520 określonych dla obszaru nauk technicznych w załączniku nr 5 dla studiów I i II stopnia.

Z analizy sylabusów wynika, że znaczna część efektów kierunkowych odnosi się do dwóch efektów z obszaru nauk technicznych, jednakże występują przypadki, gdy **ten sam efekt kierunkowy w różnych przedmiotach odniesiono do różnych efektów obszarowych**, a dostrzeżono również przypadek przypisania **efektu kierunkowego do efektu obszarowego profilu ogólnoakademickim**, choć uczelnia przypisała kierunek do profilu praktycznego. Ponadto, w dokumentacji brak jakiegokolwiek odniesienia do **efektów kształcenia prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich**.

Sylabusy wszystkich przedmiotów mają ujednoliczoną przejrzystą formę i zawierają usytuowanie przedmiotu w systemie studiów, ogólną charakterystykę przedmiotu wraz z wymaganiami wstępnymi w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji. Zawierają także cele, treści programowe wraz z informacją o formie zajęć, opis narzędzi i metod dydaktycznych, klarowny sposób oceny, warunki i formę zaliczenia przedmiotu. Ponadto, literaturę podstawową i uzupełniającą, efekty kształcenia i ich odniesienie do efektów obszarowych, obciążenie pracą studenta.

ZO zwrócił uwagę na sylabus praktyk zawodowych, który w jednym dokumencie ogólnikowo opisuje praktyki odbywające się w różnych semestrach, jednak nie występują w nim treści kształcenia/zagadnienia kształcenia. Odnosi się to tak do studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Wprawdzie odpowiednie treści występują w załącznikach do regulaminu praktyk (załącznik nr 1 do zarządzenia Rektora nr 24/2014 z dn. 04.10.2014 r.), jednak powoduje to trudności z usystematyzowaniem informacji. W regulaminie występują zapisy odnoszące się do ogólnych zasad organizacji praktyk, zaś załączniki zawierają w istocie punkt IV sylabusu, który w sylabusie pominięto.

Uczelnia zapewnia dostępność opisu efektów kształcenia poprzez umieszczenie ich na wewnętrznej stronie internetowej planów studiów i sylabusów przedmiotów (dostęp wymaga uprawnień, które studenci posiadają). Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali, że raczej nie korzystają z opisanych efektów kształcenia i sylabusów w sposób regularny, jakkolwiek deklarowali, że wiedzą, gdzie mogą sprawdzić efekty kształcenia i wymagania przedmiotowe.

Następstwo przedmiotów, a także przewidziane treści i formy kształcenia są adekwatne do założonych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i tworzą warunki do ich pełnego osiągnięcia. Z kolei powiązanie celów i efektów kształcenia w formie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (na poziomie kierunku, poszczególnych przedmiotów oraz praktyk) pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną całość, która stwarza warunki do osiągnięcia wszystkich kierunkowych efektów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji.

2) Efekty kształcenia dla studiów 1 i 2 stopnia, kierunkowe jak i przedmiotowe, są sformułowane w sposób zrozumiały. Struktura opisu jest jednolita i logiczna, podzielona na elementy (dokumenty) pozwalające na rzeczową analizę i łatwe zrozumienie ich treści. Użyto jednoznacznych sformułowań, przez co wymagania te są jednoznaczne i sprawdzalne, nie pozostawiając marginesu dla subiektywizmu oceniających. Prowadzi to do łatwego opracowania metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Odzwierciedla się to w przygotowanych sylabusach wszystkich przedmiotów, które zawierają także kryteria, wymagane dla uzyskania odpowiedniej oceny.

W opinii studentów efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i przejrzysty. Na pierwszych zajęciach prowadzący przedstawiają studentom efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla danego przedmiotu.

3) System oceny efektów kształcenia opiera się na ocenie i weryfikacji efektów przedmiotowych z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Szczegółowe sposoby pomiaru i oceny efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest zarówno w odniesieniu do realizacji każdego przedmiotu, jak również modułu praktyk. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje również proces dyplomowania.

Najczęściej stosowane sposoby oceny przedmiotowych efektów kształcenia to m.in.: kolokwium, egzamin ustny lub pisemny, przygotowanie referatu, eseju, prezentacji, projektu, aktywność na zajęciach, praca w grupie, udział w dyskusji, prezentacja słowna rozwiązania przypadku, opracowanie i prezentacja pisemna wybranego przykładu z praktyki. Procedury związane z pomiarem i oceną efektów kształcenia określone są w Regulaminie Studiów. Określa on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i całych studiów. Rozwiązania zawarte w Regulaminie wprowadzają odpowiednie rygory związane z zaliczaniem przedmiotów i etapów kształcenia, określają ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia. Regulamin wprowadza również skalę ocen stosowanych w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta.

Zgodnie z Regulaminem Studiów okresem zaliczeniowym jest semestr. Zaliczeń zajęć przewidzianych programem kształcenia, w tym programem i planem studiów dokonuje prowadzący zajęcia i odnotowuje w karcie okresowych osiągnięć studenta i protokole zaliczeń. Realizowane przedmioty kończą się zaliczeniem, zaliczeniem z oceną lub egzaminem. W Uczelni obowiązuje 6-stopniowa skala ocen: od oceny „niedostateczny” (2,0) do oceny „bardzo dobry” (5,0). Warunkiem przystąpienia do sesji zaliczeniowej jest uzyskanie zaliczeń ze wszystkich form realizowanego przedmiotu, z którego w danym semestrze przewidziany jest egzamin. Student, który spełnił wymogi przewidziane w planie studiów dla danego okresu rozliczeniowego (uzyskał wymagane zaliczenie, złożył z oceną pozytywną wymagane egzaminy, uzyskał wymaganą liczbę punktów ECTS), uzyskuje zaliczenie tego okresu, potwierdzone w indeksie i karcie okresowych osiągnięć. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych. Studentom przysługują prawa odwoławcze od ocen przewidziane w Regulaminie Studiów

oraz wynikające z niego możliwości poprawiania ocen niedostatecznych. Materiały i protokoły zaliczeń są archiwizowane i poddawane kontroli w celu monitorowania poprawności procesu oceniania. W przekonaniu studentów efekty te są sprawdzalne.

Część zajęć w jednostce prowadzi się z wykorzystaniem platformy e-learningowej. W tym przypadku weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest poza systemem w formie zaliczenia i egzaminów odbywających się na Wydziale w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. Regulacje w tym zakresie wprowadzono Zarządzeniem Rektora nr 25/2013 z dn. 30.09.2013 r. w sprawie warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dokument ten **nie uwzględnia wszystkich wymogów** procesu kształcenia na odległość wymienionych w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 25.09.2007 (DZ.U.188.1347 z późniejszymi zmianami).

Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się również poprzez praktyki zawodowe. Zasady weryfikacji efektów kształcenia zdobytych w ramach praktyk studenckich określają: Regulamin studiów oraz Regulamin praktyk studenckich zatwierdzony uchwałą Senatu Nr 5/RW3/2014 z dnia 29 września 2014 r. i wprowadzony Zarządzeniem Rektora Nr 24/2014 z dnia 4 października 2014 r. Weryfikacji uzyskania na praktykach zakładanych efektów kształcenia dokonuje Zakładowy opiekun praktyki w miejscu jej odbywania oraz Pełnomocnik ds. praktyk studenckich z ramienia Uczelni. Monitorowanie efektów kształcenia praktyk jest dokonywane na podstawie analizy dokumentacji praktyki, tj. dzienniczka praktyki, w którym znajduje się wyszczególnienie wykonywanych przez studenta czynności podczas praktyki oraz ankiety oceny studenta wypełnianej przez pracodawcę. Weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk zawodowych dokonuje się ponadto w oparciu o egzamin ustny. System monitorowania efektów kształcenia praktyk przewiduje również kontrolę studenta podczas praktyki dokonywaną przez Opiekuna praktyki w zakładzie pracy oraz Pełnomocnika ds. praktyk studenckich.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania. Oprócz ogólnych zasad zapisanych w Regulaminie studiów na Wydziale obowiązują zasady dyplomowania sformułowane w Regulaminie dyplomowania zatwierdzonym uchwałą Senatu Nr 6/RW3/2014 z dnia 29 września 2014 r. Regulamin został wprowadzony Zarządzeniem Rektora Nr 22/2014 z dnia 1 października 2014 r. Zarządzenie reguluje wszystkie główne zagadnienia związane z przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, m.in. tryb powoływania i skład komisji egzaminu dyplomowego, zasady dotyczące zadawanych pytań, zasady oceniania na egzaminie dyplomowym. Ponadto zestandaryzowane są formalne zasady przygotowania pracy dyplomowej. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Ogólne zasady związane z procesem dyplomowania przedstawione zostały w rozdziale 13 (§33-§37) Regulaminu studiów WSI-E. Złożenie pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego powinno nastąpić do końca ostatniego semestru studiów, tzn. do końca lutego dla studiów kończących się w semestrze zimowym i do końca czerwca dla studiów kończących się w semestrze letnim. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek studenta i po zasięgnięciu opinii promotora, dziekan może wyrazić zgodę na przesunięcie terminu złożenia pracy dyplomowej, nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, w którym student ukończył studia.

Prace dyplomowe są realizowane pod kierunkiem nauczycieli akademickich zaakceptowanych przez dziekana, posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Tematy prac dyplomowych zatwierdza Dziekan. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent wyznaczony przez Dziekana. Oceną końcową pracy jest średnia arytmetyczna obu ocen. Recenzentem pracy może być nauczyciel akademicki spoza uczelni. Dopuszcza się wykonywanie pracy dyplomowej przez więcej niż jednego studenta. ZO poddał ocenie jedną z takich prac, wykonaną przez dwie osoby. **Zastrzeżenie wzbudził brak jednoznacznego wskazania jaki był wkład poszczególnych współautorów.**

Decyzje o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego podejmuje Dziekan po wywiązaniu się przez studenta ze wszystkich zobowiązań wobec uczelni, a w szczególności uzyskaniu wszystkich zaliczeń i egzaminów wynikających z planu studiów i programu kształcenia oraz uzyskaniu pozytywnej opinii recenzenta.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez dziekana, złożoną co najmniej z trzech osób, w tym z promotora i recenzenta. Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej może być Dziekan lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. W trakcie egzaminu dyplomowego student prezentuje i odpowiada na pytania związane z pracą dyplomową, odpowiada na pytania dotyczące kierunku i specjalności, którą reprezentuje. Ostateczny wynik studiów stanowi: $\frac{1}{2}$ średniej ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie studiów oraz po $\frac{1}{4}$ oceny za pracę dyplomową i egzamin dyplomowy.

Odsiew studentów na studiach I stopnia jest na poziomie 30-37% dla studiów stacjonarnych i 33-55% dla studiów niestacjonarnych. Na studiach II stopnia w cyklu 2011-2013 wyniósł 22% zaś w cyklu 2012-2014 – 9%. Jako przyczyny odsiewu studentów wskazano rezygnację studentów, brak postępów w nauce oraz niewypełnianie zobowiązań wobec uczelni.

Podstawowym źródłem informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia są sylabusy przedmiotów. W dokumentach tych określono stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do każdego z przedmiotów. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie Studiów. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów. Informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów kształcenia oraz kryteria ocen są podawane do wiadomości studentów na początku semestru przez nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za dany przedmiot.

Przedstawione są tabele metod i form weryfikacji efektów kierunkowych, które odnoszą się do zawartych w tychże sylabusach celów i treści. We wszystkich sylabusach w podpunkcie „Kryteria oceny osiągniętych efektów” zdefiniowano wymagania niezbędne do uzyskania konkretnej oceny.

Każdy nauczyciel akademicki udziela studentom konsultacji. Zbiorczy plan terminów konsultacji jest umieszczany na tablicy ogłoszeń. Nauczyciele akademicy pozostają również w stałym kontakcie ze studentami za pomocą poczty elektronicznej.

Harmonogram zajęć dydaktycznych wraz z podaniem szczegółowego planu zajęć, komunikaty, plany zajęć, regulamin studiów, uchwały senatu i zarządzenia Rektora dotyczące procesu kształcenia oraz inne ogólne informacje związane ze studiowaniem w Uczelni publikowane są również na stronie internetowej Uczelni.

Materiały i protokoły zaliczeń, a także materiały odnoszące się do procesu weryfikacji postępów studentów (prace przejściowe, kontrolne itp.) są archiwizowane i poddawane kontroli w celu monitorowania poprawności procesu oceniania, podobnie traktowane są prace dyplomowe i ich recenzje. Podczas spotkania z ZO studenci wskazali, że znają wymagania egzaminacyjne, są one podawane przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć. Studenci podali, że warunki i zasady przyznawania zaliczeń nie zmieniają się w trakcie roku akademickiego. W ocenie studentów sposób weryfikowania wiedzy, kompetencji i umiejętności jest zróżnicowany, jednak dostosowany do przedmiotów. Można przyjąć, że istnieje na kierunku przemyślany i jednolity system umożliwiający weryfikację założonych efektów kształcenia.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta oraz dyplomu prowadzona jest prawidłowo.

Opis efektów kształcenia dostępny jest dla studentów w sylabusach, które udostępniane są poprzez elektroniczny system Wirtualna Uczelnia. Studenci mają dostęp do sylabusów podczas całego cyklu kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili dostosowanie sposobu weryfikacji osiągania efektów kształcenia w odniesieniu do danego przedmiotu oraz określenie efektów kształcenia w zależności od tego czy dotyczą sprawdzenia wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych. Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzależniony jest od ich kategorii oraz tematyki danego przedmiotu. Również w opinii ZO formy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia dobierane są adekwatnie do tematyki zajęć i charakteru kompetencji, których uzyskanie oczekuje się od studentów. Oznacza to łączenie pracy grupowej w przypadku zadań o charakterze praktycznym, na przykład pomiarów w terenie, z zadaniami indywidualnymi, na przykład w formie prac przejściowych. Z drugiej strony, zwłaszcza w przypadku efektów kształcenia odnoszących się do wiedzy, oznacza to stosowanie metod testowych lub egzaminów ustnych.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy. To zadanie leży w zakresie działania Biura Karier Studentów i Absolwentów WSIE, i zostało wprowadzone Zarządzeniem Rektora Nr 22/2011 z dnia 20 września 2011 r. Badanie odbywa się metodą ankietową. Na stronie internetowej Biura Karier umieszczana jest ankieta, która ma na celu zebrania zadowolenia absolwentów z przebytych studiów oraz wskazanie dobrych i złych stron Uczelni. Ankieta podejmuje również kwestię podjęcia nauki i pracy po zakończonych studiach. W celu popularyzacji wzięcia udziału w badaniach przeprowadzane są spotkania ze studentami ostatniego roku, informacje umieszczane są również na tablicach ogłoszeń.

Monitorowanie losów absolwentów uwzględnia również badanie poziomu zadowolenia pracodawców, z którymi uczelnia utrzymuje bardzo bliski związek, co było szczególnie jaskrawo widoczne podczas spotkania ZO z tym gremium. W spotkaniu uczestniczyło ponad 20 osób. Zarówno nauczyciele akademicy jak i pracodawcy zapewniali, a także wskazywali przykłady dobrego funkcjonowania „sprzężenia zwrotnego” pomiędzy pracodawcami i uczelnią, między innymi podając konkretne przykłady modyfikacji wprowadzonych w programach kształcenia oraz modyfikacji specjalności stosownie do potrzeb zgłaszanych ze strony pracodawców, a także studentów po odbyciu praktyk. Tak więc system badania karier

absolwentów istnieje w uczelni, ale również funkcjonuje bardzo dobrze, a jego efekty są dostrzegalne w procesie doskonalenia jakości procesu kształcenia.

W trakcie wizytacji przedstawiono opracowanie ankiet badania losów absolwentów. Wyniki monitoringu wskazały, iż absolwenci pracowali zgodnie ze swoim wykształceniem.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocenię poddano losowo wybranych 15 prac dyplomowych. Wybrano prace pierwszego i drugiego stopnia. Wszystkie prace tematycznie ułożone zostały w kanonie prowadzonego kierunku. Poziom merytoryczny wybranych prac jest zróżnicowany. Oceny wystawione przez promotorów i recenzentów nie zawsze odpowiadają merytorycznej wartości prac i są zawyżone. Zespół Oceniający nie wnosi uwag do procesu dyplomowania obejmującego recenzje prac i egzaminy dyplomowe. Zespół zwraca jednakże uwagę Wydziałowi na podjęcie działań zmierzających do:

- podniesienia jakości prac,
- zbiektywizowania ocen wystawianych przez promotorów i recenzentów,
- wyszczególnienia wkładu autorów prac zespołowych,
- przeciwdziałania zjawisku plagiatu.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Założone cele i efekty kształcenia oraz dokumentacja ich przyjęcia stanowią logiczną i spójną całość i są ogólnie zgodne z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji. Wydział nie uwzględnia efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, i nie posiada klarownego systemu odniesień efektów kierunkowych do efektów dla obszaru nauk technicznych. Rekomenduje się korektę dokumentu tak, aby można było zapewnić jednoznaczne przypisanie poszczególnych efektów kierunkowych do obszarowych i wypełniania pełnego zakresu efektów prowadzących do uzyskania efektów inżynierskich.
- 2) Przyjęte efekty kształcenia tak kierunkowe jak i przedmiotowe są sformułowane w zrozumiały sposób. Struktura opisu jest jednolita i logiczna umożliwiającą opracowanie metod ich weryfikacji.
- 3) Uczelnia stosuje przemyślany i jednolity system umożliwiający weryfikację założonych efektów kształcenia. Przyjęte w sylabusach metody weryfikacji efektów kształcenia nie budzą zastrzeżeń. Rekomenduje się zweryfikowanie sylabusów praktyk pod kątem ujednoczenia z pozostałymi, przedmiotowymi sylabusami uwzględniając w nich opis treści kształcenia. Należy również zwrócić uwagę na system oceniania prac dyplomowych realizowanych zespołowo w celu jednoznacznego wydzielenia udziału współautorów.
- 4) Proces badania losu absolwentów jest skonstruowany logicznie i funkcjonuje poprawnie. Daje podstawę do ewaluacji i doskonalenia programu studiów i dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego.

3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Realizowany program kształcenia umożliwi studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Niestety Wydział nie uwzględnił efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich. Z tego powodu program kształcenia powinien zostać zaktualizowany. Na kierunku „geodezja i kartografia” w WSI-E program studiów I stopnia obejmuje 7 semestrów. Dla uzyskania kwalifikacji inżyniera konieczne jest uzyskanie przez studenta studiów stacjonarnych 215 punktów ECTS, a studenta studiów niestacjonarnych – 213 punktów ECTS.

Rada Wydziału przyjęła program studiów na kierunku „geodezja i kartografia”. Plan i program studiów począwszy od roku akademickiego 2012/2013 został przyjęty uchwałami: z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia programów kształcenia na rok akademicki 2012/2013 dla kierunku – geodezja i kartografia w specjalnościach geodezyjne urządzenie przestrzeni i wycena nieruchomości oraz geoinformatyka, studia stacjonarne (uchwała Nr 1/RW2/2012), niestacjonarne (Nr 2/RW2/2012), studia pierwszego stopnia (uchwała Nr 3/RW2/2012), studia drugiego stopnia (uchwała Nr 4/RW2/2012). Zmiany zostały dokonane uchwałami: Nr 2/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zmian programów kształcenia na kierunku geodezja i kartografia, tok 2012/2013, specjalność: geoinformatyka od roku akademickiego 2013/2014 oraz Nr 3/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zmian programów kształcenia na kierunku geodezja i kartografia, tok 2012/2013, specjalność: geodezyjne urządzenie przestrzeni i wycena nieruchomości od roku akademickiego 2013/2014.

Plany i programy studiów obowiązujące od roku akademickiego 2013/2014 zostały uchwalone przez Radę Wydziału Przedsiębiorczości uchwałami:

- nr 6/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia programów studiów na kierunku geodezja i kartografia, studia I-go stopnia stacjonarne od roku akad. 2013/2014,
- nr 7/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia programów studiów na kierunku geodezja i kartografia, studia I-go stopnia niestacjonarne od roku akad. 2013/2014,
- nr 11/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia programów studiów na kierunku geodezja i kartografia, studia stacjonarne II-go stopnia od roku akad. 2013/2014,
- nr 12/RW2/2013 z dnia 30 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia programów studiów na kierunku geodezja i kartografia, studia niestacjonarne II-go stopnia od roku akad. 2013/2014.

Wydział ma zatem określony program kształcenia dla kierunku „geodezja i kartografia” składający się z opisu zakładanych efektów kształcenia oraz programu studiów stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.

Wytyczne dotyczące przygotowania programów studiów, w tym planów studiów, zgodnie z wymaganiami art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) określają uchwały Senatu nr 11/2011-14/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie: zatwierdzenia wytycznych dotyczących tworzenia planów i programów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla

studiów stacjonarnych I stopnia – profil praktyczny, dla studiów niestacjonarnych I stopnia – profil praktyczny, dla studiów stacjonarnych II stopnia oraz dla studiów niestacjonarnych II stopnia profil ogólnoakademicki.

Konstrukcja planu zajęć dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest prawidłowa. Generalnie harmonogram sesji nie budzi zastrzeżeń z wyjątkiem braku przerwy międzysemestralnej, w której studenci mogliby przystąpić do egzaminów poprawkowych.

Kształcenie prowadzone jest na dwóch specjalnościach: geodezyjne urządzenie przestrzeni i wycena nieruchomości oraz geoinformatyka. Ogólna liczba godzin dla studiów stacjonarnych wynosi 4905, z czego godzin dydaktycznych realizowanych z nauczycielem na specjalności geodezyjne urządzenie przestrzeni i wycena nieruchomości 2911, na specjalności geoinformatyka 3023. Studia niestacjonarne obejmują 4845 godzin, z czego realizowanych z udziałem nauczyciela na specjalności geodezyjne urządzenie przestrzeni i wycena nieruchomości 1690 godzin, a na specjalności geoinformatyka 1759 godzin. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% wymaganej liczby punktów ECTS tj. 65 pkt.

Program studiów II stopnia obejmuje trzy semestry, a dla uzyskania kwalifikacji magistra student zobowiązany jest uzyskać 91 pkt. ECTS. Ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych obejmuje 1835, z czego zajęć dydaktycznych realizowanych z nauczycielem na specjalności geodezyjne urządzenie przestrzeni wynosi 1193 godzin, a na specjalności geoinformatyka i skaning laserowy 1205 godzin. Uczelnia zgłasza, że forma studiów stacjonarnych nie jest realizowana ze względu na niewystarczającą liczbę kandydatów. Na studiach niestacjonarnych program obejmuje 1775 godzin, z czego zajęć dydaktycznym realizowanych z nauczycielami jest na specjalności geodezyjne urządzenie przestrzeni 617 godzin, na specjalności geoinformatyka i skaning laserowy 689 godzin. Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów dla specjalności geodezyjne urządzenie przestrzeni wynosi 25 pkt, dla specjalności geoinformatyka i skaning laserowy 28 pkt. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% wymaganej liczby punktów ECTS tj. 31 pkt. Program kształcenia na studiach II stopnia nie obejmuje praktyk zawodowych. Przyjęty w uczelni system punktacji ECTS nie budzi zastrzeżeń.

Przyjęty program kształcenia dla obu stopni na kierunku „geodezja i kartografia” umożliwia osiągnięcie przez studentów poszczególnych efektów kierunkowych w kolejnych semestrach. Racjonalna kolejność realizacji przedmiotów kształcenia podstawowego, ogólnego i kierunkowego stwarza możliwości pogłębiania wiedzy oraz osiągnięcia umiejętności i kompetencji uzyskanych na wcześniejszych etapach kształcenia. Program studiów obejmuje kształcenie w tematycznych modułach przedmiotowych. Zdaniem studentów program studiów jest skonstruowany w sposób zrozumiały. Sekwencja przedmiotów w programie kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W trakcie studiów studenci dokonują wyboru jednej specjalności, realizując określoną grupę przedmiotów specjalnościowych. Dobór przedmiotów stwarza możliwości szczegółowego zapoznania się z zagadnieniami szeroko pojętej geodezji i kartografii oraz nowoczesnych technik i technologii w niej stosowanych. Przedmioty fakultatywne stwarzają możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności odpowiednio do zainteresowań lub specyfiki pracodawcy, którym student jest szczególnie zainteresowany. Tabela weryfikacji osiągniętych

efektów kształcenia dla kierunku geodezja i kartografia na studiach I i II stopnia potwierdza osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia w toku studiów i umożliwia ocenę ich realizacji na poszczególnych etapach (semestrach).

Programy studiów niestacjonarnych nie przewidują wymaganych zajęć wychowania fizycznego.

Część zajęć w wizytowanej jednostce prowadzi się z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Z wypowiedzi studentów wynika, że mają niekiedy trudności ze zdobywaniem wiedzy w ten sposób. ZO stwierdził, że regulacje w tym zakresie wprowadzono Zarządzeniem Rektora nr 25/2013 z dn. 30.09.2013 r. w sprawie warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, **jednak dokument ten nie uwzględnia wszystkich wymogów** procesu kształcenia na odległość wymienionych w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 25.09.2007 (DZ.U.188.1347 z późniejszymi zmianami). Jednym z pominiętych elementów jest brak przygotowania studentów do posługiwania się tym medium (brak cyklu szkoleń dla studentów). Ze strony studentów zgłaszano również brak materiałów w systemie, jednakże może to wynikać z braku umiejętności posługiwania się platformą e-learningową jako wynik braku szkoleń.

Zespół oceniający nie został zapoznany ze specyfiką systemu kształcenia na odległość. Nie można ustalić między innymi, czy zapewnia on synchroniczną i asynchroniczną interakcję między nauczycielem akademickim i studentem oraz czy zapewnia bieżącą kontrolę aktywności prowadzących zajęcia.

Formy i metody kształcenia przyjęte w jednostce są adekwatne do treści kształcenia i wraz z zakładanymi efektami kształcenia tworzą spójną całość.

Jednym z obowiązkowych elementów kształcenia studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku geodezja i kartografia pierwszego stopnia jest odbycie praktyki zawodowej w zakładzie pracy o profilu umożliwiającym osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla praktyk studenckich. Zasady i formy realizacji praktyk określa Regulamin praktyk studenckich wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 24/2014 z dnia 04.10.2014 roku. Student w okresie odbywania praktyki prowadzi na bieżąco dzienniczek praktyk w postaci codziennych zapisów czynności wykonywanych podczas praktyki, potwierdzonych przez Zakładowego Opiekuna Praktyk lub przedstawiciela firmy przyjmującej studenta na praktykę. Po odbyciu praktyki student przekazuje pracodawcy ankietę oceny studenta, która stanowi obok dzienniczka potwierdzenie odbytej praktyki i zaangażowania studenta podczas jej odbywania. Zaliczenie praktyk jest możliwe po dostarczeniu i pozytywnej weryfikacji dzienniczka praktyk oraz ankiety oceny studenta, pozytywnej ocenie merytorycznej sprawozdań w dzienniczkach praktyk oraz przystąpieniu do ustnego zaliczenia. Zaliczenia praktyk dokonuje się na podstawie weryfikacji efektów kształcenia, wynikającej z otrzymanej z zakładu pracy opinii o przebiegu praktyki i złożonego dzienniczka praktyk. Z konieczności odbywania praktyki studenckiej mogą być zwolnione osoby, które posiadają dyplom kwalifikacji zawodowych z geodezji lub w przypadku studentów studiów niestacjonarnych pracują zawodowo i w ramach swoich obowiązków służbowych wypełniają Ramowy Program Praktyki .

Sposób odbywania praktyk jest sformułowany w sposób przejrzysty i zrozumiały. Zdaniem studentów czas realizacji praktyk zawodowych oraz ich umiejscowienie w programie studiów umożliwia rozwój oraz nabycie nowych umiejętności, a także zastosowanie w praktyce

posiadanej wiedzy. Studenci samodzielnie znajdują miejsce odbywania praktyk, co jest przez nich oceniane pozytywnie, gdyż studenci spoza Rzeszowa mogą je odbywać w miejscu swojego zamieszkania. Uczelnia posiada bazę instytucji w których studenci mogą odbywać praktyki, w sytuacjach gdy student samodzielnie nie jest w stanie znaleźć odpowiedniego miejsca realizowania praktyk.

W uczelni stosuje się system opieki naukowej i dydaktycznej za pośrednictwem opiekunów kierunku oraz opiekunów specjalności kształcenia którzy współpracują ze studentami organizując spotkania, wspomagając starostów, w razie konieczności koordynują współpracę z nauczycielami lub władzami uczelni, monitorują aktualność programów kształcenia i wnioskuje do Dziekana o wprowadzenie zmian, monitorują opinie studentów i nauczycieli akademickich oraz potencjalnych pracodawców.

Proces dyplomowania rozpoczyna się wyborem promotora i tematyki pracy dyplomowej. Studenci mogą zgłaszać własne propozycje tematów, które są uwzględniane przez promotorów, w przypadku braku deklaracji tematu ze strony studenta promotor przedstawia propozycję tematów pracy dyplomowej. Studenci przygotowujący pracę dyplomową są objęci pomocą naukową ze strony opiekuna pracy (promotora), który wspomaga dyplomanta w określeniu tematyki, zakresu, harmonogramu realizacji pracy dyplomowej, udziela dyplomantowi regularnych konsultacji i merytorycznego wsparcia w kluczowych momentach realizacji pracy, a także zapewnia warunki do pracy i regularnie kontroluje realizację przez dyplomanta kolejnych etapów pracy dyplomowej. Również weryfikuje wyniki procedury antyplagiatowej i podejmuje decyzję o dopuszczeniu pracy do obrony.

Studenci mają również możliwość uczestniczenia w prowadzonych badaniach naukowych poprzez pracę w Kole Naukowym Geodetów Geo-Team. Zakres jego działań określa Statut oraz opiekun naukowy.

Przyjęte rozwiązania dotyczące procesu kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia” w WSI-E w Rzeszowie wydają się być zadowalające. Pozwalają na dostęp do kształcenia wszystkim potencjalnym kandydatom spełniającym wymagania rekrutacyjne, stwarzają szansę podjęcia studiów przez osoby niepełnosprawne, umożliwiają kształcenie w toku indywidualnym. Organizacja procesu kształcenia umożliwia osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów kształcenia w okresie 7 semestrów na studiach pierwszego stopnia oraz 3 semestrów na studiach drugiego stopnia. Uczelnia powinna uzupełnić obowiązujący zestaw efektów kształcenia o cały pakiet efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich

Wydział podejmuje działania w celu zwiększenia mobilności studentów w ramach programu Erasmus jednak efekty tych działań nie są widoczne. Wydaje się, że poza działaniami władz większy nacisk należałoby położyć na zainteresowanie studentów tymi ofertami.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia określa Regulamin Studiów. Studenci wyróżniający się szczególnie dobrymi wynikami w nauce, tj. osiągający średnią ocen co najmniej 4,0 za ostatnie dwa semestry i wykazujący uzdolnienia w zakresie określonej dyscypliny, mogą studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia po pierwszym roku studiów. W indywidualnych przypadkach życiowych Dziekan może wyrazić również zgodę na indywidualny tok studiów mimo niewypełnienia wymogu średniej ocen i roku studiów. Po wyrażeniu zgody na studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, dziekan przydziela studentowi opiekuna naukowego,

który wraz ze studentem opracowuje propozycję organizacji przebiegu studiów. Dziekan może zezwolić studentowi na indywidualną organizację studiów do realizacji obowiązującego w Uczelni planu studiów, w terminach i formach dostosowanych do szczególnych okoliczności życiowych, w tym dopuścić możliwość jednoczesnej realizacji dwóch semestrów studiów lub poszczególnych zajęć z wyższych lat studiów.

Uczelnia podejmuje także działania zmierzające w celu umożliwienia kształcenia studentom niepełnosprawnym. Osobą powołaną do opieki na studentami niepełnosprawnymi jest Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych. W obszarze działań Pełnomocnika znajduje się m.in. zapewnienie studentom niepełnosprawnym bieżącej informacji o możliwych formach wsparcia, zbieranie informacji od studentów posiadających aktualne orzeczenie o stopniu i rodzaju niepełnosprawności o barierach mogących powodować trudności w czasie studiów, koordynacja działań oraz opracowywanie projektów zmierzających do usuwania barier i integracji społecznej niepełnosprawnych studentów.

2) Proces kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia” obejmuje takie formy zajęć jak: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, projekty oraz seminaria z wyraźną przewagą aktywnych form zajęć co odzwierciedla przyjętą przez uczelnię formę praktyczną kierunku. Formy zajęć dostosowane są do przekazywanych treści. W trakcie wizytacji przeprowadzono hospitację wybranych zajęć. We wszystkich wizytowanych przypadkach zajęcia odbywały się terminowo i zgodnie z harmonogramem. Zespół odnotował duże zaangażowanie nauczycieli oraz wysoki poziom merytoryczny prowadzonych zajęć. Sale dydaktyczne są bardzo dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć, wydział jest wyposażony dobrze w niezbędny sprzęt pomiarowy i laboratoryjny, a także systemy komputerowe i oprogramowanie.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program studiów umożliwia osiągnięcie każdego z określonych przez Jednostkę celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia. Występuje brak wypełnienia (pokrycia) efektów inżynierskich. Czas trwania kształcenia, dobór treści i ich sekwencja, forma zajęć dydaktycznych i metod kształcenia oraz nakład pracy studenta są prawidłowe. Zastrzeżenia budzi wdrożenie w programie technik kształcenia na odległość, które nie wypełniają wymagań określonych rozporządzeniem MNiSW w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w zakresie organizacji cyklu szkoleń dla studentów oraz właściwości infrastruktury informatycznej umożliwiającej synchroniczną i asynchroniczną interakcję nauczyciela i studenta oraz zapewniania bieżącej kontroli aktywności prowadzących zajęcia. Programy studiów niestacjonarnych nie przewidują wymaganych zajęć wychowania fizycznego.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe jak formy i metody dydaktyczne są przemyślane i stanowią spójną logiczną całość zapewniając skuteczne łączenie teorii z praktyką. Uczelnia nie wskazuje uzyskania przez studentów efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, co kłóci się z usytuowaniem kierunku w obszarze nauk technicznych i powinno zostać skorygowane.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Uczelnia zatrudnia 90 nauczycieli akademickich. Zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia kierunku „geodezja i kartografia”, prowadzi 56 pracowników naukowo dydaktycznych, w tym 13 zgłoszonych do minimum kadrowego. Profesorowie i doktorzy habilitowani w większości reprezentują dziedzinę nauki „geodezja i kartografia”. Wśród doktorów, większość stanowią nauczyciele posiadający stopnie naukowe w dziedzinie nauk technicznych. Ponadto adiunkci reprezentują dyscypliny: matematyka, informatyka, prawo, fizyka, gospodarka nieruchomościami. Osoby prowadzące zajęcia ze stopniem magistra reprezentują nauki: techniczne, matematykę, filologię, gospodarkę nieruchomościami.

Udział cytowanych pracowników naukowo – dydaktycznych, dla których uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, wynosi 12 ogółu zatrudnionych.

Liczba nauczycieli akademickich i ich struktura kwalifikacyjna umożliwiają realizację efektów kształcenia. Są to osoby posiadające duże doświadczenie dydaktyczne i praktyczne, jak również duży dorobek naukowy w określonych dziedzinach nauki.

Załącznik 5 – Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stanowiący minimum kadrowe

2) Do minimum kadrowego kierunku „geodezja i kartografia” jednostka początkowo zgłosiła 12 nauczycieli akademickich, w tym 6 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. W trakcie wizytacji jednostka dołączyła do minimum kadrowego dodatkowo jednego nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku „geodezja i kartografia” spełnia wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którym minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia powinno stanowić co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Spełnione są warunki określone w § 8 ust. 1 pkt 2 d rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), tj. do minimum kadrowego dla studiów drugiego stopnia zalicza się nauczycieli akademickich, dla których uczelnia, w skład której wchodzi ta jednostka, jest podstawowym miejscem pracy.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Stwierdzono także, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w Uczelni nie krócej niż od początku semestru studiów. Analiza obciążenia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, że wszyscy nauczyciele akademicy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 powyższego rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku samodzielnego nauczyciela akademickiego lub 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż niemal wszyscy nauczyciele akademicy są zatrudnieni w Uczelni od kilku/kilkunastu lat, większość umów o pracę jest zawarta na czas nieokreślony. Dla wszystkich nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Z analizy danych studiów pierwszego i drugiego stopnia na wizytowanym kierunku z okresu ostatnich 5 lat, tj. 2009/2010 – 2014/2015, przedstawionych Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji wynika, że trzech samodzielnych nauczycieli spośród zaliczonych do minimum kadrowego było zaliczonych do minimum tego kierunku w roku akademickim 2011/2012, 2012/2013 i 2014/2015 oraz dwóch spośród nauczycieli niesamodzielnych zaliczonych do minimum kadrowego było zaliczonych do minimum tego kierunku w roku akademickim 2010/2011 oraz 2011/2012.

Większość nauczycieli akademickich została zatrudniona w Uczelni w okresie wcześniejszym przed 2009r. Na podstawie powyższych informacji można przyjąć, że minimum kadrowe jest stabilne. Chociaż w 12 osobowym składzie minimum kadrowego zgłoszonym pierwotnie występował nauczyciel akademickim ze stopniem naukowym doktora, którego dorobek ulokowany jest w obszarze nauk ścisłych. Nauczyciel ten nie może zostać wliczony do minimum kadrowego i nie powinien wcześniej firmować kierunku. Na jego miejsce uczelnia włączyła nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora reprezentującego dyscyplinę „geodezja i kartografia”. Oświadczenie o zgodę na zaliczenie nauczyciela do minimum kadrowego zostało wydane w czerwcu bieżącego roku akademickiego, chociaż stopień naukowy doktora został uzyskany dopiero w listopadzie bieżącego roku akademickiego. Wśród samodzielnych nauczycieli akademickich, wchodzących w skład minimum kadrowego, czterech ma ponad 72 lata, natomiast wśród doktorów jedna osoba ma 72 lata. Sytuacja ta dowodzi, że w Uczelni może wystąpić brak stabilności minimum kadrowego.

Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni. W ocenie uwzględniono

w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową, dorobek, w tym publikacyjny oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

We wszystkich teczkach osób zaliczonych do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów znajdują się dokumenty poświadczające uzyskanie tytułów i stopni naukowych. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Z dalszej analizy nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego dotyczącej wymaganej profesji, kwalifikacji i doświadczeń wynika, że warunki realizujące wymagane efekty kształcenia, spełnia kadra naukowa.

Wśród samodzielnych pracowników, sześciu reprezentuje nauki techniczne. W grupie nauczycieli akademickich mających stopień naukowy doktora sześciu reprezentuje dyscyplinę geodezja i kartografia, a jeden matematykę

Struktura kwalifikacji jednej osoby wchodzącej w skład minimum kadrowego, nie jest ściśle związana z dyscypliną do której przypisano efekty kształcenia. Dotyczy kwalifikacji związanych z naukami matematycznymi. W przypadku tego nauczyciela ze stopniem doktora, brak jest aktualnego znaczącego dorobku dla dyscypliny geodezja i kartografia. Nauczyciel ten nie został zakwalifikowany do minimum kadrowego. Minimum kadrowego ocenianego kierunku stanowi:

- dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich dla II stopnia,
- czterech samodzielnych nauczycieli akademickich dla I i II stopnia,
- sześciu nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora dla I i II stopnia.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. Dz. U. Nr 243, rozdz. 3, § 14 p. 1 jest spełnione wymaganie minimum kadrowego dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (12), do liczby studentów (467) kierunku wynosi (1:39), spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 4 z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131).

Kadra naukowa pochodzi z renomowanych jednostek krajowych, Uniwersytetu Rolniczego i AGH w Krakowie oraz jednostek zagranicznych, Politechniki Lwowskiej.

Jednostka przypisała (domyślnie) efekty kształcenia w całości do dyscypliny naukowej geodezja i kartografia. Jednostka przyjęła profil praktyczny oraz ogólnoakademicki, wykazuje duże doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich, zdobyte poza uczelnią w pracach badawczo – naukowych krajowych i zagranicznych. Nauczyciele samodzielni z Ukrainy, wchodzący w skład minimum kadrowego, posiadają duże doświadczenie badawcze. Takie doświadczenie sprzyja kształtowaniu kompetencji właściwych dla profilu praktycznego i jest adekwatne do prowadzonych zajęć.

Załącznik 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa i bardzo starannie wiąże dorobek naukowy i dydaktyczny z zakresem prowadzonego przedmiotu. Poszczególne przedmioty prowadzą specjaliści, których wiedza poparta jest dyplomami i dorobkiem publikacyjnym, często w grupie pozostałych nauczycieli, wspierana również doświadczeniem praktycznym. Liczba przedmiotów prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli i ich obciążenia dydaktyczne nie budzą żadnych zastrzeżeń.

Podczas wizytacji hospitacji poddano 3 zajęcia (zajęcia odbywały się tylko w jednym dniu wizytacji, stąd możliwa liczba zajęć do hospitowania była ograniczona). Obsada zajęć przez nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia była prawidłowa. Nauczyciele ci byli merytorycznie przygotowani do prowadzenia zajęć. Na zajęciach realizowane były treści, przewidziane w sylabusach przedmiotów. Zajęcia odbywały się w dobrych warunkach lokalowych, przy dobrym wyposażeniu sal. Hospitowane wykłady i ćwiczenia oparto na prezentacji multimedialnej. Stopień zaangażowania studentów na zajęciach audytoryjnych był duży. Ogólna ocena hospitowanych zajęć pozytywna.

3) Na kierunkach studiów realizowanych przez Uczelnię, zatrudnia się kadrę naukowo-dydaktyczną zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Są to osoby posiadające znaczne doświadczenie dydaktyczne i praktyczne, jak również duży dorobek naukowy w określonych dziedzinach nauki. Pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę oprócz obowiązków naukowo-dydaktycznych dodatkowo podejmują działalność organizacyjną na rzecz uczelni. Uczelnia dąży do stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju młodej kadry naukowo-dydaktycznej, czego efektem są uzyskiwane stopnie naukowe. W dziedzinie geodezji i kartografii w ubiegłym roku akademickim 2013/2014 dwóch asystentów obroniło prace doktorskie. W październiku i listopadzie 2014r. dwie kolejne osoby obroniły pracę doktorską, a kolejnych dwóch asystentów jest na etapie przygotowań do otwarcia przewodów doktorskich. Władze uczelni dbają, aby rozwój kadry był dostosowany do czynników zewnętrznych takich jak: zapotrzebowanie społeczne, lokalny rynek pracy, jak i czynników wewnętrznych, czyli: nowych kierunków studiów i specjalności oraz planowanych badań naukowych. W trosce o utrzymanie odpowiedniego poziomu dydaktycznego i naukowego, władze uczelni starają się zapewnić: pracownikom korzystne warunki finansowe, jak najlepsze warunki do pracy dydaktycznej i naukowej, systematyczną ocenę oraz zatrudniać młodą kadrę dydaktyczną,

W uczelni wprowadzono system premiowania poprzez wprowadzenie możliwości uzyskania dodatku motywacyjnego za zwiększoną aktywność naukową lub organizacyjną na rzecz uczelni. Ponadto przyznawane są nagrody rektora. Uczelnia podejmuje również działania zmierzające do zatrudnienia w niej, jako podstawowym miejscu pracy, większej liczby pracowników naukowo-dydaktycznych.

Zespół oceniający przeprowadził spotkanie z kadrą ocenianego kierunku. Opinie wyrażone podczas spotkania dotyczyły zagadnień dydaktycznych jak: tworzenie sylabusów, współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, specyfiki zajęć terenowych, współpracy międzynarodowej (sprawdzić umowy, hospitacji zajęć, oceny nauczycieli przez studentów, zasad pisania i jakości prac dyplomowych oraz wsparcia kadry przez jednostkę w rozwoju.

Ogólne spostrzeżenia nt. kadry po spotkaniu z zespołem wizytującym: kadra nauczycieli jest mocno zaangażowana w procesy dydaktyczne i to jest bardzo pozytywne.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo dydaktycznych prowadzących zajęcia dydaktyczne, ich kwalifikacje i doświadczenie naukowe i produkcyjne, umożliwiają osiągnięcie celów i efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku geodezja i kartografia.
- 2) Jednostka posiada minimum kadrowe wymagane przepisami do prowadzenia studiów I i II stopnia.
- 3) Polityka kadrowa sprzyja rozwojowi naukowemu pracowników poprzez finansowe wsparcie badań naukowych, uczestnictwa w konferencjach i organizowaniu konferencji naukowych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowią obiekty położone przy ul. Miłocińskiej w Rzeszowie. Dwa budynki dydaktyczne Wydziału Przedsiębiorczości, będące własnością Uczelni, posiadają powierzchnię użytkową ponad 3000 m². Do dyspozycji studentów i pracowników pozostaje (wynajmowana) nowoczesna hala widowiskowo-sportowa o pow. ponad 2000 m². W obiektach Uczelni znajdują się pomieszczenia dydaktyczne: aula na 200 miejsc, 3 sale wykładowe po 60-90 miejsc, 6 sal ćwiczeniowych, 4 pracownie komputerowe po 25 - 30 stanowisk ze stałym łączem internetowym, laboratorium geoinformatyczne, instrumentarium geodezyjne oraz pracownia fizyki ze wspomaganie komputerowym. Szczegółowe wyposażenie i standard pomieszczeń został przedstawiony w raporcie samooceny. Zespół oceniający potwierdza prawidłowość tych informacji. Podczas spotkania studentów z Zespołem Oceniającym PKA, studenci potwierdzili, że wszystkie sale zajęciowe są odpowiednio wyposażone i odpowiadają wymogom nowoczesnej sali dydaktycznej, tj. wyposażone w stałe projektory multimedialne, ekrany oraz mają dostęp do Internetu, a wszystkie większe sale wykładowe wyposażone są w stacjonarne systemy sterowania urządzeniami audiowizualnymi. Pracownie informatyczne oraz dostępne w czytelni komputerowej stanowiska komputerowe wyposażone są w nowoczesne programy numeryczne, ogólnodostępne dla studentów: Google Earth, Gimp, PCI Geomatika, Delta, Firefox, Internet Explorer, Bentley PowerDraft, WinKalk, MicroMap, Quantum GIS, Adobe Reader, Microsoft Office 2010, Microsoft Office 2013, ISRU, Irfan View, EGB 2000, Delphi 7, Autocad 2014, Geonet, Sesut, Ewopis, EWMaPa 11FB, C-Geo, GeoMedia 2013, Surfer, Mapa SG, ArcGIS. Zestaw oprogramowania jest sukcesywnie uzupełniany w miarę potrzeb dydaktycznych. Potwierdzeniem jest wyposażenie w 2014r. laboratoriów w najnowocześniejsze oprogramowanie numeryczne (Surfer, Faro Scene, ArcGIS) oraz zbudowanie nowoczesnego laboratorium geoinformatycznego na 20 stanowisk. Instrumentarium geodezyjne wyposażone jest w nowoczesny sprzęt umożliwiający realizację

zajęć praktycznych na kierunku geodezja i kartografia. Dopuszono w 2014r. instrumentarium geodezyjne o skaner laserowy 3D Faro Focus, tachimetry elektroniczne oraz odbiorniki GNSS Trimble. Pracownia fizyki posiada pomoce dydaktyczne do przeprowadzania ćwiczeń wynikających z realizowanego na kierunku geodezja i kartografia programu kształcenia z wykorzystaniem wspomagania komputerowego. W ocenie studentów pracownie komputerowe, bazujące na nowoczesnych programach numerycznych oraz wyposażenie w sprzęt geodezyjny jest wystarczający dla ocenianego kierunku. W obiektach Uczelni działa sieć bezprzewodowego Internetu, z której mogą korzystać studenci i pracownicy. Rozbudowie i modernizacji bazy dydaktycznej służyły zrealizowane w ostatnim latach projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Zespół oceniający potwierdził jakość obiektów dydaktycznych. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie kształcenia dzięki oferowaniu studentom możliwości odbycia praktyk i staży zawodowych. Posiadana baza dydaktyczna i współpraca z instytucjami zewnętrznymi w zakresie odbywania zajęć, odbywania ćwiczeń terenowych i praktyk geodezyjnych stwarza warunki do sprawnego prowadzenia kształcenia na kierunku „geodezja i kartografia”.

Biblioteka WSI-E dysponuje około 130 tytułami z zakresu geodezji. Czytelnia zapewnia korzystanie z czasopism branżowych tj. Przegląd Geodezyjny, Przegląd Kartograficzny, Nowa Geodezja w Praktyce, Geomatics and Environmental Engineering. Biblioteka gromadzi i kompletuje księgozbiór niezbędny do prowadzenia zajęć dydaktycznych i badań naukowych. Profil gromadzenia zbiorów dostosowany jest do charakteru uczelni i kierunków kształcenia. Aktualnie księgozbiór obejmuje: ponad 11100 egzemplarzy książek, z czego zdecydowaną większość stanowią podręczniki akademickie dla studentów, 30 tytułów czasopism naukowych, ogólnoinformacyjnych i fachowych, polskich i zagranicznych oraz zbiory specjalne, obejmujące CD-ROMY, filmy DVD, dyskietki oraz zbiory kartograficzne. Czytelnia dysponuje 25 miejscami dla czytelników oraz 16 stanowiskami komputerowymi ze stałym łączem internetowym. Pomieszczenia biblioteki kubaturowo są duże. Biblioteka WSI-E przystąpiła do projektu finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego o nazwie Wirtualna Biblioteka Nauki. Zdaniem studentów Biblioteka zapewnia dostęp do zalecanej przez prowadzących literatury. Studenci na podstawie podpisanych przez Uczelnię porozumień o współpracy mogą korzystać również ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Biblioteki Instytutu Teologiczno – Pastoralnego im. bł. J. S. Pelczara w Rzeszowie. Ponadto studenci mają również nieograniczony dostęp do zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Rzeszowie.

Dzięki zaawansowanej technologii i dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Zakup sfinansowano z dotacji MNiSW przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych ze stworzeniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi (podjazdy, toalety, oświetlenie) warunków do pełnego udziału w procesie dydaktycznym. W ocenie studentów biblioteka wyposażona jest dobrze i jest otwarta w godzinach, które są dostosowane dla potrzeb studentów. Zespół oceniający zgadza się z opinią studentów mówiącą, że jakość i ilość tytułów dla kierunku „geodezja i kartografia” jest wystarczająca.

Baza dydaktyczna Uczelni jest częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek B wyposażony jest w schodolaz, natomiast w budynku A znajdują się podjazdy dla

osób niepełnosprawnych oraz toalety, sale dydaktyczne wyposażone zostały w sprzęt nagłaśniający.

Studenci pozytywnie ocenili miejsca, w których odbywają praktyki zawodowe. Studenci mogą samodzielnie dokonać wyboru miejsca odbywania praktyk poprzez wskazanie indywidualnie wybranego zakładu lub skorzystać z pomocy ze strony Uczelni w znalezieniu odpowiedniej instytucji. Zespół oceniający pozytywnie ocenił strategie odbywania praktyk zawodowych.

Jednostka wykorzystuje częściowo w dydaktyce techniki kształcenia na odległość. Zespół oceniający nie został zapoznany z infrastrukturą informatyczną i oprogramowaniem, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielami akademickimi.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego**

Infrastruktura dydaktyczna jednostki zapewnia bazę materialną, biblioteczną oraz dostęp do baz elektronicznych niezbędnych do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów I i II stopnia.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Jednostka dysponuje bazą wspomagającą prowadzenia badań naukowych. Jednostka jest wyposażona w programy numeryczne, nowoczesne laboratorium geoinformatyczne oraz instrumentarium geodezyjne. Badania naukowe na kierunku „geodezja i kartografia”, realizują studenci pod kierunkiem pracowników naukowo – dydaktycznych. Obecnie na ocenianym kierunku realizowanych jest dziewięć perspektywicznych tematów naukowo - badawczych. Tematyka badań pokrywa się z programem kształcenia jednostki. Realizowane są badania dla praktyki gospodarczej w ramach projektu „Staż sukcesem naukowca”. Podczas spotkania studentów z Zespołem Oceniającym PKA, studenci potwierdzili dużą jakość tematów badawczych w procesie kształcenia. Studenci ocenianego kierunku zrzeszeni w Kole Naukowym Geo-Team działającym od 2004 roku, mają możliwość wymiany swoich doświadczeń na forum podczas spotkań plenarnych Ogólnopolskiego Klubu Studentów Geodezji, jak również współpracy z Kołami Naukowymi studentów geodezji z Politechniki Lwowskiej oraz Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Rolniczego w Dublanach. Zdobyte przez studentów takie doświadczenie naukowe ma duży wpływ na proces kształcenia i indywidualizację nauczania.

Wyniki badań naukowych opracowanych przez studentów pod opieką pracowników naukowo – dydaktycznych, prezentowane były m. in. na studenckich konferencjach naukowych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Dublanach – Ukraina, Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych Studentów Geodezji w Politechnice Warszawskiej.

Organizowane są także wykłady monograficzne podczas których studenci mają możliwość prezentacji swoich referatów. W badania naukowe prowadzone przez pracowników Uczelni włączani są również studenci, głównie członkowie Koła Naukowego Geo-Team, wykazujący inicjatywę uczestniczenia w pracach badawczych lub projektach naukowych. Wynikiem tej współpracy były wspólne publikacje nauczycieli akademickich i studentów. Wyniki badań naukowych prowadzonych przez studentów pod opieką pracowników naukowo-dydaktycznych prezentowane były także na studenckich konferencjach naukowych.

Koło posiada swojego opiekuna merytorycznego, którym jest nauczyciel akademicki. Uczelnia zapewnia wsparcie finansowe poprzez dofinansowywanie bieżącej działalności Koła. Studenci poprzez aktywną działalność w kole naukowym mają możliwość zdobywania dodatkowej wiedzy i umiejętności. Uczelnia zapewnia studentom opiekę merytoryczną oraz dostęp do sprzętu specjalistycznego w ramach prowadzonych przez Koło badań lub projektów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili możliwość uczestniczenia w pracach badawczych.

Prowadzeniu badań naukowych oraz doskonaleniu procesu dydaktycznego służą podpisane umowy o współpracy z uczelniami krajowymi i zagranicznymi: Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie, Politechniką Lwowską, Lwowskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym w Dublinach oraz Słowackim Uniwersytetem Technicznym w Bratysławie. Wynikiem współpracy są współorganizowane konferencje naukowe, wymiana studentów czy wykłady monograficzne dla studentów.

Od 2009 roku po ostatniej ocenie jakości kształcenia na kierunku geodezja i kartografia, zwiększone jest zaangażowanie kadry naukowo – dydaktycznej, poprzez wzmoczoną współpracę kadry zatrudnionej na ocenianym kierunku z praktyką gospodarczą, jak również działania zmierzające do dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Uczelnia dobrze wspiera studencki ruch naukowy.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego**

Prowadzona przez Jednostkę współpraca naukowo – badawcza z uczelniami i instytucjami otoczenia gospodarczego, znacząco wpływa na organizację procesu dydaktycznego dla programu studiów II stopnia. Jednostka stwarza możliwość studentom, uczestnictwa w badaniach naukowych krajowych i zagranicznych, zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo – badawczej, co jest udokumentowane licznymi publikacjami naukowymi studentów, oraz prezentacji wyników na Ogólnopolskich i Międzynarodowych Studenckich Konferencjach Naukowych oraz na konferencjach uczelnianych. Jakość prowadzonych badań naukowych oraz wymiana doświadczeń z zagranicznymi ośrodkami naukowymi dobrze rzutują na jakość nauczania.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Szczegółowe zasady rekrutacji na obecny rok akademicki zostały przedstawione w Uchwale Senatu nr 4/2013 w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji oraz form studiów na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2014/2015 z dnia 17.05.2013 roku. Zasady rekrutacji są powszechnie dostępne dla kandydatów na stronie internetowej Uczelni. Rekrutacja na stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Przedmioty brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym na kierunku geodezja i kartografia to: matematyka, fizyka lub geografia, język obcy. W konkursie na studia pierwszego stopnia, w przypadku jednoczesnego występowania dwóch przedmiotów wybierany jest przedmiot z oceną wyższą. Warunkiem przyjęcia jest uzyskanie przez kandydata co najmniej 10 punktów. Rekrutacja na stacjonarne i niestacjonarne studia drugiego stopnia na kierunku geodezja i kartografia prowadzona jest na podstawie konkursu ocen z dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia (zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia nie określają kierunku ukończenia pierwszego stopnia. Tą nieścisłość należy uzupełnić w zakresie wskazania kierunku lub kierunków, lub wymaganych efektów kształcenia). Limity przyjęć na studia w roku akademickim 2014/2015 na kierunku geodezja i kartografia wynosiły: 60 osób dla trybu niestacjonarnego oraz 150 osób dla trybu stacjonarnego.

Analiza zasad postępowania rekrutacyjnego na rok akademicki 2014/2015 pozwala stwierdzić, iż nie zawierały one regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów. Kryteria rekrutacji zostały sformułowane w sposób precyzyjny, informacje o trybie rekrutacji były powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni.

2) Regulacje dotyczące metod oceniania określone zostały w Regulaminie studiów. Nauczyciele akademicy na pierwszych zajęciach podają studentom zasady zaliczenia przedmiotu oraz wymagania dotyczące realizacji treści danego. Informacje dotyczące wymagań weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia oraz treści przedmiotu w tym mieszane są także w sylabusach przedmiotów, które dostępne są dla studentów czasie całego cyklu kształcenia w systemie elektronicznym Wirtualna Uczelnia. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wyrazili opinię, iż warunki i forma zaliczenia końcowego są powszechnie znane i obowiązują wszystkich studentów jednakowo. Wszystkie przedmioty kończą się egzaminem lub zaliczeniem zgodnie z programem kształcenia. W opinii studentów system oceniania zapewnia pełen obiektywizm. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej studenci mają możliwość przystąpienia do jednego egzaminu poprawkowego. Poza zaliczeniami i egzaminami końcowymi, wiedza i umiejętności weryfikowane są w trakcie semestru poprzez prace etapowe. Zdaniem studentów proces uczenia się zorientowany jest na opanowanie umiejętności teoretycznych i praktycznych przewidzianych w programie kształcenia. Studenci zgłosili uwagi dotyczące warunkowego zaliczenia przedmiotów/warunkowego wpisu, który może powodować znaczne obciążenie studentów.

3) W Uczelni działania związane z mobilnością studentów są koordynowane przez wyznaczoną osobę odpowiedzialną za wymiany studenckie. Na podstawie przedstawionego przez Uczelnię wykazu umów bilateralnych Erasmus+ obowiązującego od stycznia 2014 roku dla kierunku „geodezja i kartografia” łącznie podpisanych zostało 6 porozumień z uczelniami ze Słowacji, Turcji, Bułgarii i Hiszpanii. Na podstawie przedstawionych danych dotyczących udziału studentów w programie Erasmus w latach poprzednich, można stwierdzić że udział studentów wizytowanego kierunku w wymianach międzynarodowych nie występował. Odnotowuje się uczestnictwo jednego studenta w roku akademickim 2014/2015, obywatela kształcenia na Słowackim Uniwersytecie Technicznym w Bratysławie. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci nie wykazywali zainteresowania wyjazdami w ramach programu wymian międzynarodowych, nie potrafili również wskazać powodów braku zainteresowania i aktywności w tym zakresie. Jednak studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA zwrócili uwagę, iż organizowane są spotkania informacyjne dotyczące programu wymian studenckich, ponadto informacje o programie Erasmus+ dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Wyższa Szkoła Inżynieryjno – Ekonomiczna z siedzibą w Rzeszowie jest Uczelnią niepubliczną, studenci nie uczestniczą w wymianach krajowych. Uczelnia poprzez podpisane porozumienia nawiązała współpracę z Politechniką Lwowską oraz Lwowskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym w Dublinach. W ramach porozumień organizowana jest współpraca kół naukowych, wymiana studentów w ramach wakacyjnych ćwiczeń terenowych oraz współorganizacja konferencji naukowych. Zarówno członkowie Koła Naukowego Geo-Team, jak również studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie ocenili możliwość uczestnictwa w inicjatywnych podejmowanych w ramach współpracy międzynarodowej z innymi Uczelniami. W programie studiów studenci posiadają obowiązkową naukę języka obcego. Kształcenie w ramach lektoratu trwa cztery semestry w czasie pierwszego i drugiego roku studiów, w łącznym wymiarze 120 godzin na studiach pierwszego stopnia. Program studiów drugiego stopnia nie przewiduje nauki języka obcego. Studenci pierwszego stopnia pozytywnie ocenili poziom kształcenia językowego w zakresie uwzględnienia specyfiki kierunku oraz nauczania specjalistycznego języka obcego.

4) Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili pozytywne opinie dotyczące systemu opieki dydaktycznej i naukowej. Stanowisko to potwierdza Zespół Oceniający. Studenci mają zapewnioną możliwość konsultacji z nauczycielami akademickimi w czasie cotygodniowych dyżurów. Zdaniem studentów, wymiar trwania konsultacji wyznaczanych przez nauczycieli akademickich jest wystarczający. Studenci mogą kontaktować się także z nauczycielami akademickimi poprzez pocztę elektroniczną. Dla zapewnienia opieki naukowej i dydaktycznej powołano opiekunów kierunku geodezja i kartografia na kolejny rok akademicki oraz opiekunów specjalności kształcenia. Studenci podejmujący przygotowanie pracy dyplomowej są objęci pomocą naukową ze promotora. Studenci w przypadku skarg i wniosków mogą zwracać się do władz Uczelni, opiekuna roku lub wyjaśniać sytuacje problemowe bezpośrednio z prowadzącym zajęcia. Kwestie dotyczących spraw administracyjnych załatwiane są bezpośrednio w dziekanacie. Zdaniem studentów godziny pracy dziekanatu, są odpowiednie, umożliwiają studentom swobodne załatwienie spraw administracyjnych.

Jednostka posiada zintegrowany system wirtualnego zarządzania w ramach systemu Wirtualna Uczelnia. Zawiera on wszystkie informacje dotyczące toku studiów oraz dydaktyki. Aktualne informacje zamieszczane są także na stronach internetowych Uczelni. Plany studiów i programy kształcenia, regulaminy i sylabusy udostępniane są w systemie Wirtualna Uczelnia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali, iż na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu informowani są o kryteriach zaliczenia i zasadach realizacji treści danego przedmiotu. Podstawowe informacje dotyczące każdego przedmiotu zawarte są w sylabusie. Sylabusy zostały opracowane na jednolitym wzorcu dla wszystkich przedmiotów. Na podstawie przeprowadzonej rozmowy ze studentami można wywnioskować, iż studenci wiedzą jakie treści znajdują się w sylabusach oraz tego gdzie sylabusy są udostępniane. Prowadzący zajęcia udostępniają studentom także materiały wykładowe w postaci prezentacji lub materiały pomocnicze i zadania. Zdaniem studentów wskazywane materiały dydaktyczne są pomocne w procesie kształcenia. W opinii studentów literatura wskazywana przez prowadzących jest dostępna w Bibliotece Uczelni.

Regulamin Studiów przewiduje także możliwość realizowania indywidualnego planu studiów i programu nauczania. Zasady dyplomowania są powszechnie dostępne, a studenci posiadają niezbędną wiedzę w tym zakresie. Zdaniem studentów, posiadają dowolność wyboru promotora oraz swobodną możliwość wyboru tematu pracy dyplomowej.

Świadczenia pomocy materialnej dla studentów są przyznawane w ramach dotacji przydzielonej Uczelni przez ministra właściwego ds. Szkolnictwa Wyższego na bezzwrotną pomoc materialną. Podziału dotacji dokonuje Rektor w porozumieniu z Samorządem studenckim. Szczegółowe zasady przyznawania pomocy materialnej określa Regulamin pomocy materialnej dla studentów WSI-E wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 32/2011 z dn. 14.12.2011 r. z późn. zm., opracowany w porozumieniu z Samorządem Studentów. Student może się ubiegać o pomoc materialną w formie: stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, zapomogę. Przyznawane formy pomocy materialnej są zgodne z art. 173 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Pomocą stypendialną są objęci zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. W skład Komisji Stypendialnej WSI-E oraz

Odwoławczej Komisji Stypendialnej wchodzi studenci, stanowiąc większość składu Komisji. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, iż kryteria przyznawania pomocy materialnej dobre i zrozumiałe.

Podstawowym czynnikiem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników jest stypendium rektora dla najlepszych studentów poznawane studentom, którzy otrzymali wysoką średnią ocen lub studentom, którzy aktywnie uczestniczą w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, projektach badawczych, działalności kół naukowych i innych organizacji studenckich, bądź osiąga wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie krajowym lub międzynarodowym. Zdaniem studentów, sposób i zasady przyznawania stypendium motywacyjnego są zrozumiałe. Analiza zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej pozwala stwierdzić, iż są one zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Przedstawiciele Samorządu Studentów aktywnie uczestniczą w posiedzeniach komisjach ds. pomocy materialnej.

Samorząd Studentów ma charakter ogólnouczelniany. Organom Samorządu zostało udostępnione pomieszczenie wyposażone w materiały biurowe oraz sprzęt komputerowy. Członkowie samorządu uznają te warunki za wystarczające. Samorząd podejmuje także działania o charakterze rozrywkowym i kulturalnym, integruje środowisko akademickie poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń w czasie trwania całego roku akademickiego. Przedstawiciele Samorządu Studentów uczestniczą także w pracach organów kolegialnych Uczelni.

Wsparciem zawodowym studentów, zajmuje się funkcjonujące w Akademickie Biuro Karier zajmujące się organizacją warsztatów i szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego. Na Uczelni działa Koło Naukowe Geo-Team skupiające studentów kierunku „geodezja i kartografia”.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci pozytywnie ocenili zakres opieki dydaktycznej i naukowej. Studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące dostępu do informacji związanych z tokiem i przebiegiem studiów oraz zasadami przyznawania świadczeń pomocy materialnej. Studenci mają zapewnioną opiekę dydaktyczną, mogą kontaktować się z prowadzącymi w czasie konsultacji lub drogą elektroniczną. Studenci wyrazili bardzo pozytywne opinie dotyczące przystosowania bazy dydaktycznej do studiów na kierunku „geodezja i kartografia” na podstawie dostępności specjalistycznego sprzętu.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci zwrócili uwagę na sposób organizacji roku akademickiego. Zdaniem studentów **brak przerwy** międzysemestralnej, w której mogliby przystąpić do egzaminów poprawkowych jest poważnym utrudnieniem dla osób przygotowujących się do egzaminów poprawkowych. Z uwagi na fakt, iż studentom na pierwszych zajęciach przedstawiane są treści programowe oraz wymagania egzaminacyjne studenci zainteresowani są uczestnictwem w zajęciach, jednak stanowi to dla nich utrudnienie biorąc pod uwagę konieczność jednoczesnego przygotowania się do egzaminów poprawkowych. Ponadto studenci zwrócili uwagę, iż często zdarzają się zmiany w planie studiów. Studenci podkreślili, że często zdarzają się sytuacje w których o odwołaniu zajęć dowiadują się z dnia na dzień lub nawet w tym samym dniu. Zajęcia są potem odrabiane w dodatkowym terminie, tak więc treści przeznaczone dla danego przedmiotu są realizowane, nie mniej jednak częste zmiany w planie lub odwoływanie zajęć w ostatniej chwili stanowi dla studentów poważne utrudnienie. Powyższe przypadki dotyczące odwoływania zajęć lub częstych zmian w planach studiów powinna stanowić przedmiot refleksji ze strony Uczelni.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady postępowania rekrutacyjnego na kierunku „geodezja i kartografia są przejrzyste. Kryteria oraz tryb rekrutacji nie zawierały regulacji dyskryminujących jakiegokolwiek grupę kandydatów na studia.
- 2) Stworzony system dokonywania ocen zapewnia studentom obiektywizm, system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się.
- 3) Uczelnia stwarza studentom możliwości wymiany zagranicznej, jednak studenci nie wyrażają zainteresowania uczestnictwem w wyjazdach. Uczelnia podejmuje również współpracę z ośrodkami akademickimi za granicą, w ramach których studenci mogą odbywać praktyki terenowe lub uczestniczyć we współorganizowanych konferencjach lub badaniach naukowych.
- 4) System opieki naukowej, dydaktycznej oraz materialnej funkcjonuje w Uczelni prawidłowo. Należy dokonać reorganizacji roku akademickiego w zakresie zapewnienia stabilności realizacji planu zajęć oraz zaplanowania przerwy międzysemestralnej.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1) Początek działań pro jakościowych w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie wyznacza Zarządzenie Rektora Nr 12/2003 z dnia 15 grudnia 2003 r. w sprawie jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obecnie został ustalony i zatwierdzony Uchwałą Senatu Nr 8/2011 z dnia 19 września 2011 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w WSIE, a następnie wprowadzony Zarządzeniem Rektora Nr 21/2011 z dnia 20 września 2011 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie.

W uchwale tej określono cele i zadania tego Systemu. Zasadniczym celem WSZJK jest kształcenie kadr o najwyższych kwalifikacjach dostosowanych do wymogów rynku pracy poprzez: kreatywne planowanie procesu dydaktycznego, monitorowanie właściwej realizacji procesu dydaktycznego, stałe monitorowanie jakości kształcenia, podejmowanie działań doskonalących.

Poza wskazanymi wyżej uchwałami Senatu Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia funkcjonuje m.in. w oparciu o następujące akty wewnętrzne:

1. Zarządzenie Nr 12/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie: jakości kształcenia.
2. Zarządzenie Nr 11/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie.
3. Zarządzenie Nr 34/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie: dokumentacji efektów kształcenia.
4. Zarządzenie Nr 33/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie: wprowadzenia procedury prowadzenia i przygotowania dokumentacji z uzyskanych efektów

przedmiotowych w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej z siedzibą w Rzeszowie.

5. Zarządzenie Nr 1/2013 z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie: wprowadzenia zasad przygotowania i zatwierdzania sylabusów przedmiotowych.
6. Zarządzenie Nr 22/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie: powołania Zespołu ds. monitoringu kształcenia z wykorzystaniem platformy e-learningowej.
7. Zarządzenie Nr 25/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie: warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje: zasady i proces kształcenia, warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych, mobilność studentów, jakość obsługi administracyjnej studentów, informacje na temat kształcenia, badanie kariery zawodowej absolwentów, system premiowania wyróżniających się nauczycieli akademickich.

W skład struktury wchodzi: na poziomie Uczelni: Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości, a także organy Uczelni: Rektor, Senat; na poziomie Wydziału: Dziekan oraz Rada Wydziału. W Uczelni funkcjonuje Rada Programowa, który jest ciałem powołanym dla potrzeb zapewnienia udziału pracodawców w opracowywaniu programów kształcenia i w procesie dydaktycznym. Nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem Systemu Uczelni sprawuje Rektor.

Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości został powołany Zarządzeniem Rektora Nr 34/2011 z dnia 19 grudnia 2011 r. Skład Zespołu został uzupełniony Zarządzeniami Rektora: Nr 32/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. oraz Nr 27/2014 z dnia 23 października 2014 r. W skład Zespołu wchodzi: Dziekan, 5 członków (4 nauczycieli akademickich, w tym 3 z kierunku „geodezji i kartografia”, 1 reprezentujący kierunek „praca socjalna”), Kanclerz. Zaleca się powołanie przedstawiciela studentów do Zespołu. Posiedzenia Zespołu odbywają w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w semestrze. Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości. Z posiedzeń sporządzane są notatki.

Przegląd notatek z posiedzeń Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz protokołów z posiedzeń Senatu i Rady Wydziału pozwala ustalić, że tematyką posiedzeń były takie problemy jak:

1. Analiza oceny nauczycieli akademickich.
2. Analiza ankiety ewaluacyjnej jakości kształcenia (baza, praktyki dziekanat, biblioteka, pomoc socjalna).
3. Analiza problemów związanych z przygotowaniem sylabusów przedmiotowych.
4. Analiza możliwości wykorzystania platformy e-learningowej do prowadzenia zajęć dydaktycznych.
5. Przygotowanie projektu regulaminu antyplagiatoowego.
6. Ocena monitorowania losów absolwentów.
7. Podsumowanie pierwszego roku funkcjonowania programu zgodnie z KRK.
8. Ocena realizacji praktyk studenckich.
9. Analiza funkcjonowania WSZJK.

Co dwa lata na posiedzeniu Senatu dokonywana jest ocena funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na kierunku „geodezja i kartografia” podporządkowana jest strukturze organizacyjnej Uczelni, Wydziału oraz wewnętrznego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Zarządzenie jakością na kierunku „geodezja i kartografia” na poziomie Wydziału opiera się przede wszystkim na działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości, uprawnieniach Rady Wydziału i Dziekana oraz Władz Uczelni.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu oraz Rad Wydziałów była omawiana problematyka związana z elementami systemu jakości kształcenia.

W trakcie wizytacji przedstawiono do wglądu:

1. Wyniki ankiet ewaluacyjnej oraz Raport za rok akademicki 2013/2014 (Ankiety Ewaluacyjne Jakości Kształcenia).
2. Wyniki ankiety oceny pracowniczej.
3. Opracowanie ankiet badania losów absolwentów.
4. Ocena nauczycieli akademickich.
5. Ocena efektów kształcenia osiągniętych po semestrze zimowym 2013/2014.

Przedstawiona dokumentacja w tym raport samooceny oraz spotkania zespołu oceniającego z władzami Uczelni pozwalają stwierdzić, iż na kierunku „geodezja i kartografia” prowadzone są działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zakłada wykorzystanie do doskonalenia procesu dydaktycznego opinii studentów w procesie ankietowania. Podczas wizytacji przedstawiono raport oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich za rok akademicki 2013/2014. Kwestionariusz ankiety oceny procesu dydaktycznego przez studentów, stanowiący załącznik nr 3 do Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie wprowadzonego Zarządzeniem Rektora Nr 11/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie, zawiera 11 kryteriów dotyczących m.in. organizacji zajęć, poziomu merytorycznego zajęć, oceny efektów kształcenia. Ankieta ewaluacyjna na kierunku „geodezja i kartografia” przeprowadzana jest co semestr, poddawani jej są wszyscy prowadzący przedmioty w danym roku akademickim. Ankiety studenckie są anonimowe, a ich wypełnienie jest dobrowolne. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej. Wyniki ankietyzacji są analizowane przez władze Uczelni i kierowników jednostek organizacyjnych, a wnioski z nich wynikające są omawiane z poszczególnymi nauczycielami. Ponadto rezultaty dla poszczególnych kierunków są szczegółowo omawiane na posiedzeniach Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości.

Ważnym instrumentem oceny kadry jak i procesu dydaktycznego są hospitacje. Hospitacje przeprowadzają: Kierownik katedry lub Dziekan. Protokoły z hospitacji zajęć (załącznik nr 2 do Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie wprowadzonego Zarządzeniem Rektora Nr 11/2012 z dnia 30 marca 2012 r.) uwzględniają ocenę przygotowania zajęć, procesu realizacji zajęć, oraz wartości merytorycznej zajęć. Osoba hospitująca ocenia zajęcia poprzez punktację

oraz sformułowanie uwag i zaleceń. Analiza protokołów pokazuje że brak jest uwag krytycznych.

Zespół Oceniający otrzymał do wglądu Regulamin oceny okresowej stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 11/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie. Ocena dokonywana jest co najmniej raz na dwa lata. Ocena obejmuje działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Ocena przewiduje uwzględnienie oceny z ankiet studenckich. Działalność dydaktyczna oceniana jest poprzez ankiety, hospitacje, a ponadto uwzględnia m.in.: poziom i aktualność przekazywania treści nauczania, rzetelność wykonywania obowiązków dydaktycznych, publikacje naukowe i dydaktyczne, efekty osiągane w kształceniu młodej kadry dydaktycznej. Oceny okresowej dokonuje komisja powołana przez Rektora. Przedstawiona Zespołowi oceniającemu PKA dokumentacja tej oceny pozwala na stwierdzenie, że przeprowadzona została zgodnie z wymaganiami art. 132 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym. Wyniki okresowej oceny są brane pod uwagę podwyżkach wynagrodzenia za pracę, awansach zawodowych. Otrzymanie przez nauczyciela akademickiego jednej oceny negatywnej może stanowić podstawę rozwiązania stosunku pracy.

Na Wydziale działa Rada Programowa powołana Zarządzeniem Rektora Nr 35/2011 z dnia 21 grudnia w sprawie: utworzenia rady programowej dla kierunku geodezja i kartografia. Rada liczy 11 osób przedstawicieli instytucji i firm regionu powołanych przez Rektora. Rada pełni następujące zadania: uczestniczy w przygotowaniu programu kształcenia dla kierunku, zgłasza propozycje modyfikacji planów studiów i treści kształcenia, przygotowuje propozycje rozwoju kierunku, dokonuje analizy programu kształcenia i może proponować zmiany planów studiów w celu dostosowania do wymagań rynku pracy, dokonuje oceny sekwencji przedmiotów. Na podstawie rozmów z władzami Wydziału oraz przedstawionych protokołów spotkań z przedstawicielami rynku pracy można stwierdzić że na spotkaniach omawiano program kształcenia kierunku „geodezja i kartografia”.

Wewnętrzny System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia przewiduje monitorowanie losów absolwentów, które leży w zakresie działania Biura Karier Studentów i Absolwentów WSIE. Zarządzeniem Rektora Nr 22/2011 z dnia 20 września 2011 r. zostały wprowadzone zasady monitorowania karier absolwentów. Wzór ankiety monitorującej losy absolwentów i wzór ankiety badającej poziom zadowolenia pracodawców z absolwentów/studentów WSIE stanowią załączniki do Zarządzenia Rektora Nr 10/2014 z dnia 19 maja 2014 r. Ankieta zamieszczona na stronie internetowej ma na celu zbadanie zadowolenia studentów z przebytych studiów, wskazanie na dobre i złe strony Uczelni. Ankieta podejmuje również kwestię podjęcia nauki i pracy po zakończonych studiach oraz radzenia sobie w nowej pracy. W celu popularyzacji wzięcia udziału w badaniach przeprowadza się spotkania ze studentami ostatniego roku, informuje na tablicach ogłoszeń, przesyła się kwestionariusz drogą mailową oraz przesyła ankietę do domu absolwenta. Pierwsze badanie studentów wizytowanego kierunku przeprowadzono w roku akademickim 2010/2011. Ostatnie badania zostały przeprowadzone we wrześniu i październiku 2014 r. Wysłano ankietę do ponad 350 absolwentów. Wyniki były przedmiotem analizy Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Wydziału. W trakcie wizytacji przedstawiono opracowanie

ankiet badania losów absolwentów. Wyniki monitoringu wskazały, iż absolwenci pracowali zgodnie ze swoim wykształceniem.

W ramach zapobiegania zjawiskom patologicznym Zarządzeniem Rektora Nr 3/2014 z dnia 24 lutego 2014 r. wprowadzono Regulamin antyplagiatowy.

Przedstawiciele Samorządu Studentów uczestniczą w pracach organów kolegialnych Uczelni. Przedstawiciele Samorządu mają możliwość zabierania głosu podczas posiedzeń organów kolegialnych i wyrażania swojego stanowiska oraz uczestniczenia w dyskusji. Z przedłożonych dokumentów wynika, że Uczelnia spełnia wymogi § 67 ust. 4 oraz § 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który mówi o reprezentowaniu studentów w co najmniej 20% w organach kolegialnych. Samorząd zna podejmowane inicjatywy przez Parlament Studentów RP, stara się również realizować na Uczelni niektóre z nich np. poprzez organizowanie szkoleń dla studentów z zakresu praw i obowiązków.

Studenci są włączani w ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu weryfikacji jakości kształcenia. Studenci mogą wyrażać opinie dotyczące planów studiów poprzez swoich przedstawicieli w organach kolegialnych. Ponadto studenci posiadają możliwość wnoszenia wniosków o zmiany w planie studiów. Studenci biorą udział także w ankietowych ocenach bazy materialnej i dydaktycznej Uczelni oraz nauczycieli akademickich.

Upowszechnianie informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia oraz wprowadzanych zmian nie budzi zastrzeżeń. Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej jest małą jednostką i z tego powodu dotarcie z informacją do poszczególnego studenta lub pracownika jest łatwe poprzez strony www uczelni, tablice ogłoszeń lub bezpośrednio.

Kierunek „geodezja i kartografia” jest najbardziej znaczącym kierunkiem w Uczelni. Jest to jeden z 6 kierunków oferowanych na pierwszym stopniu oraz jedyny na drugim stopniu studiów. Jest to jednocześnie jedyny kierunek oferowany w obszarze nauk technicznych. Znaczącą liczbą studentów Uczelni (467) studiuje na tym kierunku. System zapewnienia jakości kształcenia został formalnie wprowadzony i wdrożony w wizytowanej jednostce. System obejmuje wszystkie oferowane kierunki, jednakże specyfika każdego z nich jest inna. Dotyczy to zwłaszcza kierunku z obszaru nauk technicznych oferowanego w formie kształcenia praktycznego. Zespół Wizytujący ocenia, że usadowienie systemu na wizytowanym kierunku nie jest prawidłowe. Przemawiają za tym stwierdzone nieprawidłowości podczas wizytacji obejmujące następujące uchybienia:

- system nie zdiagnozował formalnych braków w zakresie usadowienia koncepcji kształcenia,
- system nie zdiagnozował błędów w zakresie odniesienia efektów kształcenia,
- system nie obejmuje zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- system nieefektywnie bada proces dyplomowania w zakresie jakości oraz samodzielności wykonania pracy dyplomowych.

Co najmniej w powyższym zakresie wymagane jest wypracowanie procedur pro jakościowych, gdyż np. samo powołanie zespołu ds. monitoringu kształcenia z wykorzystaniem platformy e-learningowej (we wrześniu 2013 roku) nie jest wystarczające. System w praktyce prowadzony jest przez Dziekan Wydziału, która spełnia w nim funkcję ewaluacyjną, kontrolną i doskonalącą, ale jednocześnie pełni funkcje, odpowiada i wykonuje

zadania, które podlegają kontroli i doskonaleniu. Takie nakładanie się kompetencji kontrolnych i wykonawczych nie sprzyja budowie właściwej kultury jakości kształcenia.

2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci i inni interesariusze. Do interesariuszy wewnętrznych określających koncepcję kształcenia należą założyciele Uczelni oraz organy wewnętrzne: senat, rada wydziału, rada programowa. Senat zajmuje się przyjmowaniem i nowelizowaniem regulaminu studiów, ustalaniem warunków i trybu rekrutacji na studia, określaniem strategii rozwoju uczelni, formalnymi zmianami w systemie zapewnienia jakości kształcenia, przyjmowaniem i doskonaleniem opisu efektów kształcenia, oceną działalności uczelni i innymi. Rada Wydziału, prowadzi wszystkie oferowane przez Uczelnię kierunki. Rada określa strategię rozwoju, przyjmuje i zamienia plany studiów i programy kształcenia, dba o zapewnienie prawidłowego składu minimum kadrowego kierunku, dokonuje oceny procesu kształcenia, tj. ocenia realizację efektów kształcenia, ocenia praktyki studenckie. Rada Wydziału ocenia także wyniki prowadzonych badań naukowych.

Pracownicy Wydziału uczestniczą w budowie planu studiów i kolejności prowadzonych zajęć. Prace te trwają w trakcie kształcenia, co może powodować dynamiczne zmiany terminu realizacji poszczególnych zajęć w trakcie roku akademickiego. Nauczyciele akademicy wyrażają opinię na temat kierunkowych efektów kształcenia, przedmiotowych efektów kształcenia, odpowiadają za przygotowanie sylabusów i prowadzenie kształcenia w ramach modułu (przedmiotu) zgodnie z treściami programowymi, dokonują ewaluacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, dokumentują etapy realizacji programu.

Studenci kierunku stanowią bardzo ważną grupę interesariuszy wewnętrznych. Studenci wyrażają opinie dotyczące planów studiów poprzez swoich przedstawicieli w organach kolegialnych (np. skierowali pismo do władz wydziału w sprawie zmian programu kształcenia na II stopniu studiów), uczestniczą w pracach samorządu studenckiego, oceniają nauczycieli (w ubiegłym roku po raz pierwszy przeprowadzono ocenę elektronicznie obejmującą wszystkich nauczycieli, wcześniej były oceny papierowe), bazę materialną i dydaktyczną.

Interesariusze zewnętrzni, tacy jak pracodawcy, przedstawiciele otoczenia społecznego aktywnie uczestniczą w określaniu koncepcji kształcenia. Zespół Oceniający odbył spotkanie z tą grupą. Przybyło na nie 10 osób reprezentujących firmy, samorząd terytorialny, szkoły średnie. Grupa interesariuszy żywo interesuje się funkcjonowaniem kierunku. Wchodzi w skład rady programowej kierunku „geodezja i kartografia” przez co ma rzeczywisty wpływ na koncepcję kształcenia i posiada dobrą świadomość na temat mocnych i słabych stron kierunku. Ten sposób współpracy jest bardzo pozytywny. Rada Programowa powołana została w styczniu 2012 roku. Rada uczestniczy w przygotowaniu programu kształcenia dla kierunku, zgłasza propozycje modyfikacji planów studiów i treści kształcenia, przygotowuje propozycje rozwoju kierunku, dokonuje analizy programu kształcenia i może proponować zmiany planów studiów w celu dostosowania do wymagań rynku pracy, dokonuje oceny sekwencji przedmiotów. Rada programowa odbyła 3 posiedzenia od czasu jej utworzenia.

Reasumując w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+/-	+	+	+	+/-	+/-
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynierskiej – Ekonomicznej posiada wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. System wymaga udoskonalenia (opracowanie procedur) w zakresie: oceny spełniania formalnych wymagań (prawnych) stawianych koncepcji kształcenia (usadowienie kierunku, określanie i doskonalenie efektów kształcenia), zapewnienia wysokiej jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, procesu dyplomowania w zakresie jakości oraz samodzielności wykonania pracy dyplomowych.
2. W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą aktywnie organy wewnętrzne Uczelni, pracownicy, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Ich wpływ na jakość kształcenia jest dobry.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ²		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej w Rzeszowie posiada ograniczone możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku „geodezja i kartografia”. Wydział powinien przeprowadzić refleksję nad strategią rozwoju. Aktualna strategia dobiega końca. Wydział opracował koncepcję kształcenia. Koncepcja ta wymaga wprowadzenia formalnych zmian w zakresie wymaganego prawem ulokowania jej w dyscyplinach naukowych. Koncepcja wymaga także lepszego uwidocznienia praktycznej strony kierunku. W koncepcji kształcenia przyjęto cele i efekty kształcenia, które są ogólnie zgodne z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji. Wydział nie uwzględnia pełnego zakresu efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji

² Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

inżynierskich i nie posiada klarownego systemu odniesień efektów kierunkowych do efektów obszaru nauk technicznych. Rekomenduje się Wydziałowi korektę dokumentu w celu zapewnienia jednoznacznego przypisania poszczególnych efektów kierunkowych do obszarowych i wypełniania pełnego zakresu efektów prowadzących do uzyskania efektów inżynierskich.

Wydział stosuje przemyślany i jednolity system umożliwiający weryfikację założonych efektów kształcenia. Przyjęte w sylabusach metody weryfikacji efektów kształcenia nie budzą zastrzeżeń. W zakresie dyplomowania Wydział powinien zwrócić uwagę na:

- jakość prac dyplomowych,
- wskazanie udziału współautorów w pracach zespołowych,
- przeciwdziałania zjawisku plagiatu.

Jednostka przyjęła programy studiów. Zakładane w nich efekty kształcenia, treści programowe, jak formy i metody dydaktyczne są przemyślane i stanowią spójną logiczną całość. Uzupełniana wymaga wskazanie w programie studiów odniesienia do efektów prowadzących do uzyskania efektów inżynierskich. Generalnym zastrzeżeniem w stosunku do koncepcji kształcenia, programu kształcenia, osiąganych efektów kształcenia jest stosowanie przez Wydział technik kształcenia na odległość, które nie wypełniają wymagań określonych rozporządzeniem MNiSW w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w zakresie organizacji cyklu szkoleń dla studentów oraz właściwości infrastruktury informatycznej umożliwiającej synchroniczną i asynchroniczną interakcję nauczyciela i studenta oraz zapewniania bieżącej kontroli aktywności prowadzących zajęcia. Programy studiów niestacjonarnych nie przewidują wymaganych zajęć wychowania fizycznego. Czas trwania kształcenia, dobór treści i ich sekwencja, forma zajęć dydaktycznych i metod kształcenia oraz nakład pracy studenta są prawidłowe. Liczba pracowników naukowo dydaktycznych prowadzących zajęcia dydaktyczne, ich kwalifikacje i doświadczenie naukowe i produkcyjne, umożliwiają osiągnięcie celów i efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku „geodezja i kartografia”. Jednostka posiada prawidłowe minimum kadrowe wymagane przepisami do prowadzenia studiów I i II stopnia. Infrastruktura dydaktyczna jednostki w zakresie pomieszczeń, liczby miejsc, wyposażenia, aparatury, biblioteki umożliwia osiągnięcie końcowych efektów kształcenia. Wydział prowadzi badania w zakresie pozwalającym ich wyniki ująć w programie kształcenia studiów drugiego stopnia. System opieki naukowej, dydaktycznej oraz materialnej nad studentami funkcjonuje na Wydziale prawidłowo. Wydział Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej posiada wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. System wymaga udoskonalenia w zakresie opracowania i wdrożenia procedur obejmujących: ocenę spełniania formalnych wymagań (prawnych) stawianych koncepcji kształcenia (usadowienie kierunku, określanie i doskonalenie efektów kształcenia), zapewnienia dobrej jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, procesu dyplomowania w zakresie jakości oraz samodzielności wykonania pracy dyplomowych.

Rekapitulując rekomenduje się Wydziałowi:

1. Aktualizację koncepcji kształcenia w zakresie prawidłowego ułożenia jej w dyscyplinach naukowych i prawidłowego wyrażenia przyjętego profilu kształcenia.

2. Wypełnienie pełnego zakresu efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.
3. Wypełnienie wszystkich wymogów formalnych w zakresie kształcenia na odległość.
4. Wprowadzenie do programu wymaganych zajęć wychowania fizycznego.
5. Wprowadzenie do organizacji roku akademickiego przerwy międzysemestralnej.
6. Udoskonalenie procesu dyplomowania eliminujące wskazane w raporcie uchybienia.
7. Udoskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w zakresie obszarów wskazanych w raporcie.

Przedstawione przez Wydział wyjaśnienia dały podstawę do zmiany oceny trzech kryteriów.

Tabela nr 3. Zmiana stopnia spełnienia kryteriów

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
program studiów		+			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Merytoryczna część odwołania przekazanego przez Dziekan Wydziału Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Inżynieryjno – Ekonomicznej w Rzeszowie przedstawia informację na temat działań podjętych po przeprowadzonej wizytacji programowej kierunku „geodezja i kartografia”.

Uczelnia poinformowała o wprowadzeniu zmian do koncepcji kształcenia, celów i efektów kształcenia oraz programu kształcenia. Kierunek został przyporządkowany do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych, dyscypliny geodezja i kartografia. Przyjęto i sporządzono odniesienie do pełnego zakresu efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich. Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie zmian do programu nauczania i organizacji roku akademickiego począwszy od nowego cyklu kształcenia 21015/2016 polegające na wprowadzeniu do programu zajęć wf na studiach niestacjonarnych, rozszerzeniu zakresu zajęć praktycznych oraz wprowadzeniu przerwy międzysemestralnej. Uczelnia poinformowała o sposobie realizacji praktyk składających się z 5 tygodni praktyki zawodowej oraz kombinacji zajęć terenowych podczas II, IV i VI semestru zajęć. Opracowała sylabus dla praktyki zawodowej.

Uczelnia poinformowała, że jest na etapie wdrażania systemu kształcenia na odległość. „Prowadzone w tej formie zajęcia miały wymiar szcztątkowy i dotyczyły tylko wybranych treści programowych, a nie całych bloków zajęć lub przedmiotów”. Uczelnia wykorzystuje w procesie kształcenia techniki kształcenia na odległość, które było wadliwe. Po wizytacji Uczelnia podjęła działania usuwające stwierdzone uchybienia w zakresie metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia podjęła także działania w zakresie udoskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, które objęły:

- uaktualnienie podstawy prawnej działania, jak również celi i zadań oraz nadzór nad systemem,

- udoskonalenie procesu dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom,
- udoskonalenie kształcenia z wykorzystaniem platformy kształcenia na odległość,
- skład zespołu ds. zapewniania jakości kształcenia i udziału w nim studentów Uczelni,
- powołanie komisji ds. dostosowania programów i profili kształcenia do prowadzonych kierunków studiów.

W związku z podjętymi działaniami naprawczymi przez Uczelnię zmieniono oceny kryteriów cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji ze znacząco na w pełni, program studiów ze znacząco na w pełni oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia ze znacząco na w pełni.

Jednocześnie rekomenduje się Uczelni:

- prowadzenie cyklicznej oceny skuteczności działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości,
- przygotować realizację praktyki zawodowej w wymaganym wymiarze dla stacjonarnej i niestacjonarnej formy kształcenia studiów o profilu praktycznym.

